

KADRI - PROSTORI - DENAR

Drugi marčevski ponedeljek so se zbrali delegati društev in družbenih organizacij iz naše občine na problemski konferenci na temo »Aktualne naloge na področju nadaljnjega razvoja prostovoljnega združevanja delovnih ljudi in občanov v društvi in družbenih organizacijah v občini Ljubljana-Siška«.

Koordinacijski odbor za društva in družbene organizacije pri predsedstvu Občinske konference SZDL Ljubljana-Siška je že lanskega decembra sklical posvet predstavnikov šišenskih organizacij, ki vključujejo razne starostne strukture članstva in interesnih dejavnosti. Na posvetu so se dogovorili za večkratne take dogovore, izmenjavo izkušenj in mišljenj, kako izboljšati delo društev oziroma kako sodelovati.

Januar letos pa je Republiška konferenca SZDL objavila v Delu gradivo za razpravo za problemsko konferenco, ki naj bi aprila letos obravnavala problematiko delovanja društev in družbenih organizacij. Ta problemska konferenca naj bi namreč ocenila stanje in sprejela usmeritve na področju prostovoljnega združevanja delovnih ljudi in občanov. Te usmeritve naj bi bile v bodoče vodilo organizacijam pri nadaljnjem razvoju in krepitvi delovanja svobodnega združevanja članstva.

Pred našo občinsko problemsko konferenco so se sestale občinske zveze posameznih organizacij in proučile svojo problematiko, saj so že razpolagale z lanskoletnimi pregledi o svojih osnovnih društvi. Tako so predstavniki posameznih zvez na naši konferenci lažje strnili enotno problematiko in jo posredovali prisotnim.

Iz razprav vejejo v glavnem trije osnovni problemi:

1. Celotno delo posameznega društva, družbene organizacije ali zveze je odvisno od amaterskih kadrov, ki velik odstotek svojega prostega časa posvečajo delu v »svoji« organizaciji.

2. Relativno normalno delo osnovnih enot in zvez pa pogosto zavirajo neustrezni prostori, pa naj gre to za običajne prostore za sestajanje ali za športne objekte.

3. Za nemoteno delovanje društva ali družbene organizacije pa so potrebna materialna sredstva. Administrativni stroški, stroški vzdrževanja prostorov, objektov, delovnih pripomočkov in še številni ostali izdatki bremenijo posamezne organizacije, ki razpolagajo s tradicionalno preskromnimi sredstvi.

POSREDUJEMO PROBLEMATIKO POSAMEZNIH ZVEZ DRUŠTEV

Zveza prijateljev mladine

V občinski Zvezi prijateljev mladine ugotavljajo, da bodo morala društva in tudi zveza sama razvijati nove dejavnosti in oblike dela ter se samoupravno ter pravočasno povezovati z ostalimi društvi, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z ostalimi, da bi delo z otroci potekalo čim bolj racionalno in organizirano. Delo društev prijateljev mladine je tam, kjer otrok živi in odrasča, torej v krajevni skupnosti, kjer je treba hitreje in kvalitetneje razvijati vse oblike dejavnosti za vzgojo otrok.

Prav tako menijo pri ZPM, da je naloga vseh društev in družbenih organizacij, da združijo svoje moči za uresničitev ciljev kot npr.: uresničitev 80-urnega vzgojnega programa za otroke, ki niso vključeni v vzgojno-varstvenih ustanovah, pridobivanje novih površin za igrišča in njihova ureditev, organizacija vzgojnozabavnih prireditev itd. S tem

bi delo v krajevnih skupnostih dobilo kvalitetnejšo vsebino.

Z razvojem organizacije se pojavljajo seveda tudi težave. Društva prijateljev mladine še niso ustanovljena v vseh krajevnih skupnostih, pestijo jih kadrovske težave in nerazumevanje krajevnih faktorjev, pogrešajo sodelovanje z ostalimi društvi na terenu. Prav tako ugotavljajo, da v krajevnih skupnostih na sploh posvečajo premalo pozornosti dejavnosti društev in družbenih organizacij in pozabljajo, da bi z močnim kadrovskim potencialom društev lahko bistveno izboljšali celotno družbeno življenje v krajevni skupnosti.

Večkrat so se posvetovali s predsedniki SZDL v krajevnih skupnostih, pa je bila udeležba slaba, temu primerno pa tudi nadaljnji rezultati pri ustanavljanju oziroma delovanju DPM.

Menijo, da bi se morale organizacije ZSMS v krajevnih skupnostih aktivno vključiti in pomagati pri delu društev prijateljev mladine, saj so člani DPM pravzaprav podmladek bodoče ZSMS. Žal pa ugotavljajo, da tudi mladinski aktivni in druge oblike združevanja mladine ne delujejo kot bi lahko.

ZPM samokritično ugotavlja tudi slabosti pri vrednotenju dela lastnih funkcionarjev, saj bi slednji z minimalno aktivnostjo, toda z načrtnim delom lahko ustanovili društva svoje organizacije povsod tam, kjer ta še ne obstajajo.

Računajo, da bi v sodelovanju s SZDL in ostalimi organizacijami izboljšali dejavnost društev v krajevnih skupnostih in s tem sodelovali pri hitrejšem razvoju družbene skrbi za otroke.

Ugotavljajo, da še vedno obstaja proračunska miselnost pri financiranju programov organizacij.

Zveza tabornikov občine

Taborniška organizacija v naši občini sodi med najboljše v jugoslovanskem prostoru. V petih odredih deluje prek 150 vodov s prek 2000 aktivnimi člani, ki se na tedenskih sestankih in akcijah zbirajo skozi vse leto. Organizacija sicer beleži prek 4.000 članov, vendar vsi ne utegnejo tedensko sodelovati na taborniških akcijah in jih evidentirajo kot prijatelje organizacije, ki na drugačen način sodelujejo pri delu v organizaciji.

Naši taborniki slovijo po tem, da so zelo dobro organizirani, da imajo izredno pestro dejavnost, ki je zanimiva in privlačna za vse starosti. Prvi v Jugoslaviji so prav slovenski taborniki ustanovili kategorijo predšolskih

otrok — murne, kot jim pravijo, in s katerimi dosegajo zavidljive rezultate.

Delo tabornikov je sicer v glavnem vezano na dejavnosti v naravi, vendar se pred zunanjimi akcijami dogovarjajo, učijo, sestajajo. Tu pa nastane problem, ker vse enote v občini nimajo lastnih prostorov. Vodov sistem dela, ki je osnovna značilnost taborniške organizacije, zahteva posebne prostore, ki jih otroci sami uredijo, opremijo, jih vzdržujejo in se v njih sestajajo kot v svojem drugem domu.

Zato tudi tako zelo pogrešajo lastne prostore, ki jih je imel najmočnejši odred v občini (Rožnik na Gasilski 17a) in ki so se morali umakniti telovadnici. Niso namreč dovolj le občasni prostori — v njih se sestajajo lahko le vodstva čet, družin, klubov, posadk, skupin in odreda, nikakor pa ne članstvo — po vodih. To je v bistvu glavni problem taborniških organizacij v Šiški.

Sicer imajo težave s kadri, ker vodniki ravno osvojijo dovolj znanja za delo z otroci, pa morajo v JLA, ali pa se preselijo zaradi šolanja oziroma službovanja. Slednje velja predvsem za primestne in vaške krajevne skupnosti. Sami organizirajo lastne oblike vzgoje vseh profilov kadrov, kar pa precej stane. Vsak član organizacije je v vodu zadolžen za posebno nalogo in je torej funkcionar v malem, pa čeprav za še tako »nepomembno« zadolžitev, ampak JE.

Organizacija deluje povsod, kjer je to možno, od hišnih svetov do delovnih organizacij. Pritožujejo se, da nimajo vse šole ustreznega odnosa do delovanja organizacij. Večina šol pa je zainteresirana za delo te organizacije in nudijo vso možno pomoč (V. Vlahovič, Z. Runko, Vodice idr.) mladim entuziastom.

V stanju so organizirati dosti bogatejšo aktivnost, a je njihovo delo vezano na dodatna finančna sredstva, ta se pa, podobno kot ugotavljajo pri ZPM, še vedno delijo klasično.

So pa pripravili obsežne programe za razširitev splošnih elementov svoje dejavnosti, za katere menijo, da bi jih moral obvladati vsak otrok (postavljanje šotorov, osnove orientacije, požarna varnost, prva pomoč z naravnimi pripomočki itd.).

Turistična društva

Turistična dejavnost je v naši občini dobro razvita in dejavnost turističnih društev vidno napreduje. Menijo, da članarina za njihove člane ne more biti osnovni vir dohodkov, saj so člani TD v glavnem otroci. Borijo pa se s povsem sistemskimi zadevami, saj se še niso uspeli povezati z občinsko zvezo, za kar imajo vse pogoje, le dogovoriti se morajo. O delu teh društev dostikrat slišimo, saj se z njihovimi akcijami srečujejo člani tudi ostalih društev. Želeli pa bi se močneje utrditi v krajevnih skupnostih in svojo dejavnost prenesti tudi na hišne svete.

Rdeči križ občine

Tudi ta organizacija v naši občini zasluži vse priznanje, saj je njena prisotnost opazna na večini prireditve in tudi skozi vse leto njeni člani delujejo na raznih nivojih. Podobno kot ostali, se tudi organizacija RK pritožuje nad načinom financiranja. Najpomembnejši problem pa je s pomlajevanjem članstva, saj aktivni mladih v krajevnih skupnostih še niso zaživeli. Člani so že kar precej v letih. Zato si prizadevajo ugotoviti, kako pomladiti svoje vrste.

Ugotavljajo, da terensko delo ni ustrezno vrednoteno, kar pa menijo predstavniki tudi drugih organizacij.

Redno sodelujejo s prek 5.000 člani v družbeni samozaščiti in narodni obrambi, prisotni so povsod, kjer je to možno, vseeno pa so le malce razočarani, ker se njihovo delo slabo vrednoti. Upajo, da se bo njihov delovni program uvrstil tudi v proračune samoupravnih interesnih skupnosti, kot so predlagali.

OK ZSMS

Šišenski mladinci se sicer lahko pohvalijo s številnimi delovnimi uspehi, vseeno pa so nezadovoljni s povezovanjem z društvi, ki vključujejo mladino. Mladi se v interesnih dejavnostih množičneje vključujejo kot v klasične mladinske aktivnosti. Še vedno ugotavljajo, da mnogi menijo, da je ZSMS konkurenčna organizacija društvom in družbenim organizacijam, namesto da bi enkrat že ugotovili, da gre za enotno družbeno delovanje pri vzgoji mladega človeka. OK ZSMS načrtuje konkretnejše oblike povezovanja raznih dejavnosti mladih. Popetrili bodo delo sekcij in ob množičnosti izboljšali kvaliteto dela organizacij mladih.

Ugotavljajo, da doslej še niso našli prave vsebine in načina, kako bi sodelovanje obogatili s konkretno skupno akcijo. Zato tudi računajo na to problemsko konferenco, da bo pomagala pri njihovem iskanju.

Na pobudo koordinacijskega odbora za DOD pri predsedstvu OK SZDL bodo pripravili predloge za sodelovanje z društvi, ki vključujejo mladino in se dogovorili za konkretne oblike dela.

Organizacije ZSMS v občini pa lahko precej pomagajo posameznim društvom pri reševanju prostorskih težav. Tako so že odstopili del svojih prostorov tabornikom, za družabne oblike dela so odprta vrata vsem, le vsi žal niso o tem seznanjeni, kar spet kaže na zaprtost posameznih društev. S svojimi bogatimi izkušnjami na področju idejnega usposabljanja lahko pomagajo ostalim organizacijam, ki imajo težave, kako organizirati take oblike dela za svoje člane.

Seveda pa tudi mladinske aktivnosti pestijo kadrovske težave, saj so ugotovili, da je povprečna starost kadrov od 16 do 18 let. Člani ZSMS pa so stari do 27 let! Tu pa lahko pomagajo ostala društva, ki imajo starejše funkcionarje. Torej gre vsekakor za enotno ugotovitev, da se ne znamo dogovarjati in zato tudi ne moremo številnih težav rešiti, katerih rešitev pa je praktično zelo preprosta.

Telesno kulturne organizacije

Okrog 15.000 članov se združuje v organizacijah, ki gojijo kulturo. Te organizacije se tudi borijo s podobnimi težavami kot vse ostale. Poleg tega pa imajo specifične težave, kar zadeva strokovno delo.

Ugotavljajo, da skoraj vsa društva skomercializirana in se že vprašujejo, kam plove amaterizem. Svetla izjema so le taborniki. Zadnja leta je začel še Partizan plavečati svoje kadre. Borijo se s tehničnimi in administrativnimi težavami. Uvesti so morali finančno materialne službe, plačujejo knjigovodje itd. Težave imajo s kadri, saj se nekateri ne znajo mirno pogovoriti in združiti moč ter znanje za pametno reševanje npr. prostorskih težav.

Šišenski telesnokulturni delavci imajo sicer številne zasluge za kvalitetno in tudi množično delo. Lahko se pohvalijo z različnimi priznanji, vendar vseeno niso za-

dovoljni, saj gledajo v bodočnost; možno je še veliko storiti z boljšo organiziranostjo, z združevanjem strokovnih služb, z medsebojnim sodelovanjem pri posojanju športnih objektov, s skupnim poslovanjem in zmanjšati tako poslovne stroške itd. Toda kaj, ko pa vsako športno društvo hoče vedno le samo zase delovati in se boji konkurence. Celo v lastnih zvezah se ne morejo npr. dogovoriti za pametno izposojevalnino opreme ali najemnine za prostore.

Nekateri se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo, za katero niso registrirani in pozabljajo na osnovno dejavnost, ki so jo zapisali v statutu oziroma pravilih društva.

Tekmovalni sistemi nekaterih organizacij silijo slednje v ustanavljanje novih organizacij. Vprašanje je, če je potrebno samo v Šiški 17 društev za balinanje, ali ne bi bilo pametneje spremeniti tekmovalne sisteme te organizacije? Nihče nima sicer nič proti ustanavljanju novih društev, saj je to cilj celotne družbene skupnosti, vendar društva ne bi smela pozabiti, da so sama odgovorna za lastno življenje (prostor, financiranje), nikakor pa ne SZDL ali ZTKO ali druga organizacija.

Poseben problem so športna društva v organizacijah združenega dela in v domovih. Predvsem slednjim se še ni uspelo vključiti v krajevno samoupravno in se povezati z ostalimi društvi, ki delujejo v isti krajevni skupnosti. Omembe vredno je idejnopolično delo, ki je morda od vseh društev prav v telesnokulturnih društvih najbolj zastavljeno, saj so vedno prisotni le športni dosežki, ostalo je sekundarno. Tu se morajo vključiti družbenopolitične organizacije z ZKS, SZDL in ZSMS na čelu in svoje člane konkretneje zadolžiti za ustrezno akcijo.

Občinska strelska zveza

V naši občini imajo zelo dobre strelce, saj sloviijo po dobrem delu in tudi tekmovalnih uspehih. Upravičeno se pritožujejo, da so eni izmed redkih organizacij, ki nimajo svojega strelišča. Prav tako imajo oteženo delo v občinskem prostoru, ker se nimajo kje sestajati; potrebujejo prostor za delo občinske organizacije. Zato tudi pričakujejo ustrezno pomoč pri svojih prizadevanjih.

ZRVS občine Ljubljana-Šiška

Ta organizacija je izredno delovna in najtesneje sodeluje z ostalimi v občini. Ugotavljajo, da društva in družbene organizacije dobro izvajajo svoje programe. Menijo pa, da bi morali, morda v obetajočem novem zakonu o društvih točneje opredeliti pogoje za ustanavljanje novih društev. Najno bi bilo, da si ustanovitelji najprej zagotovijo ustrezne delovne pogoje (prostor, objekti, kadri), šele zatem naj bi se registrirali kot samostojna pravna oseba — društvo oz. družbena organizacija.

Ugotavljajo močno zaprtost posameznih društev, kar ni v cilju združevanja delovnih ljudi in občanov v interesne dejavnosti. Posamezna društva v krajevni skupnosti niso niti pri skupnih problemih povezana, kaj šele pri vzgoji članstva, skupnih akcijah in tako se pojavlja dvotirnost.

Vsa društva, ena bolj, druga manj, imajo pomembno vlogo v družbeni samozaščiti in pri splošnem ljudskem odporu. V te oblike dejavnosti bi se morale povezovati v krajevnih skupnostih. Pogrešajo npr. organizacijo rdečega križa v vseh krajevnih skupnostih. Prav tako nekatera društva pozabljajo na pomlajevanje, ne le kadrov, ampak tudi članstva. Društva bi morala delovati absolutno na amaterski osnovi, profesionalizem pa je treba čimprej odpraviti. Člani ZRVS bi lahko v marsičem svoje bogate izkušnje posredovali posameznim društvom, le povezava je preslaba. Društva pa tudi šele v kritičnih trenutkih iščejo pomoč, namesto da bi prej mislila na razvoj.

Zveza kulturnih organizacij

Problematika delovanja je v teh organizacijah povsem enaka kot v ostalih društvih. Organizacija se uspešno razvija, številčno se krepi, je pa v večni gmotni stiski. Potrebujejo prostore. V Šiški npr. ni večje dvorane za nastope, razen kinodvorane Šiška. Pogrešajo pomlajevanje, ki je nujno za razvoj vsake organizacije. Njihovi člani obiskujejo glasbeno šolo, ki pa ima zelo slabe delovne pogoje in apelirajo na vse dejavnike, da podprejo prizadevanja za boljše prostore te organizacije.

Organizacije za tehnične dejavnosti

Tudi te še niso, podobno kot turistična društva, povezane z občinsko organizacijo in se slabo povezujejo ali pa se sploh ne. Srečujejo se z materialnimi težavami, saj je njihova dejavnost specifična. Imamo pomembne klube v naši občini, ki so s svojo dejavnostjo upravičili družbeno pomoč in svoj obstoj. Imajo pa težave s prostori, zato je njihova dejavnost morda močnejše prisotna v šolskih društvih ali krožkih.

Ostala društva v občini

Omenili smo organizacije, ki so s svojimi referati in problemi vidneje izstopale v pripravi na konferenco ali na njej sami. Omeniti bi veljalo posebej gasilska društva, ki sicer sodijo med najaktivnejša in najštevilčnejša in tudi med najstarejša društva pri nas na sploh. Posebno problematiko ima kinološko društvo, ki se bori s prostorskimi in materialnimi težavami v krajevni skupnosti, ki le počasi dojemata upravičenost delovanja tega društva.

Izredno močni pa so lovci in ribiči, katerih dejavnost presega občinske meje, ker imajo pač specifično dejavnost — lovna območja oz. revirje. Ti dve organizaciji sta eni izmed redkih, ki delujeta na samofinanciranju in za njiju res lahko velja sicer tako močno poudarjeno načelo, da mora biti članarina osnovni vir dohodkov.

Poleg navedenih društev oziroma družbenih organizacij pa v naši občini deluje še vrsta manjših društev, ki pa so ravno tako pomembna in jih ne gre zanemarjati. Morda so le preskromna in o njihovem delu premalo vemo.

Koordinacijski odbor za DOD je pripravil tudi predloge za spremembo zakona o društvih. Pripravil pa bo tudi zaključke problemske konference kot predlog za usmeritev pri nadaljnjem delovanju društev in družbenih organizacij v naši občini. Zaključke problemske konference bomo posredovali na seji mestne konference SZDL in seveda na problemski konferenci RK SZDL.

O delovanju društev in družbenih organizacij v občini Ljubljana-Šiška pa bo kot posebno točko dnevnega reda obravnavalo tudi predsedstvo OK SZDL in sprejelo stališča in usmeritve za delovanje svojih koordinacijskih odborov, svetov in drugih teles, katerih delovanje je povezano z delom društev in družbenih organizacij.

Tone Simončič